

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

9 de Indulgentiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

de pen. dist. 7. Quia in ultimo etiã momento vitę potest esse utilis ad salutem, vt ex latronis exemplo liquet, ca. si presbyter, & c. seq. 26. q. 6. can. qui recedunt. cum 3. seq. & c. eod. Ideo in extremis vitę diebus vel momentis nemini deneganda est, can. si quis de corpore 26. q. 6. Et ne homines desperent, aliquando mitiganda est c. de his, & c. alligant 26. q. 7. Nec seuerior minister Deo ipso, qui potestatem concessit, esse debet. Deus autem omnes ad pœnitentiam exspectat, can. diaconi sum. 93. dist. & semper spatium pœnitendi dedit, antequam ultionem suam exercuerit, vt Adamo, Genes. 3. & ante diluuium mundo 120. annorum, Genes. 6. Niniuitis 40. dierum, Ionæ. 3. Nabuchodonosori 7. annorum, Daniel. 4. can. Nabuchodonosor 13. q. 4. Temporis angustia, inquit D. Chryl. stomus, misericordia Dei non impeditur. Quomodo, inquit, & qualiter vlcibus plenus sum, vulnibus refertus, mille criminum obnoxius, non possum in nouissimo die pœnitere? Potes & valde potes charissime, in exitu tuo cogita Deum, in testamento relinque pauperibus, tu illuc vadis & opera tua manent, D. Chryl. hom. 2. in Pla. 50. Hic in hoc mundo pœnitentię & confessionis peccatorum ad salutem locus: exceditibus autem hunc confessio peccatorum quidem, Sapient. 5. sed non ad salutem, vt ait Clemens Alexandrinus lib. 2. Stromat. Non est itaque tempus quod indulgunt a Deo peccatoribus expandi, per denegationem frustrandum. In hoc errant Nouatiani heretici, qui dum sibi nimium iusti videbantur, pœnitentiã & absolutionem quibusdam denegabant peccatis, quos refellit D. Ambrosius fufissimè lib. 1. de pen. c. 12. & 3.

13. & 7. 8. Sed & hic obseruandum sacerdotibus, qui ex omni leges audiunt, & qui imponunt pœnitentiã, secretos & fideles confitentibus esse debere, non alia ratione, quam patres filii. Et proinde summo opere caueant, ne prodant commissa, non propinquis, non extraneis, non pro aliquo scandalo: scituri quod si non fecerint, deponendi sint, & omnibus diebus vitę suę peregrinari debeant, in ca. sacerdos, de penit. dist. 6. secundum ius antiquum: vel vt nunc statutum, deponendi a sacerdotali officio, & intra arctum monasterium concludendi, ad agendam perpetuam pœnitentiã, cap. omnis vtriusque, si. de penit. & remiss. Ne etiam censuris ecclesiasticis latis inscientes & non declarantes teneantur reuelare, cap. si sacerdos, de officio d. n. c. significasti, de adul. idque duplici ratione: primum, quia proditorie secreto sibi commissa detegerent: vt ait Horatius,

Fingere qui non facta potest, commissa tacere
Quis nequit, hic niger est: hunc tu, Romane, cauet.

Et secretum celari debet, cano. de forma, 22. q. 5. Secundo, quia fiant confessio non tanquam homines, sed tanquam Deus: tertio, quia secreto accipiens & denuntians, non posset probare presbyter, ideo detegere non debet, can. placuit 6. q. 2. c. si peccauerit 2. q. 1. nec sciens dici potest, c. presbyter 16. q. 5. ¶ Satisfactio 14. porro ¶ pœnitentium duplex, vna est propitiatoria, & reconciliatoria, quę & culpa deletur, & pœna auferitur eterna: hæc sola, est Deus, qui seipsum pro nobis dedit, vt nos ab omni iniustitia liberaret, factus reconciliatio pro peccatis nostris & totius mundi, D. Paul. ad Titum c. 2. Vnde nobis de peccato victoria contingit, D. Ioan. epi. c. 2. c. 2. & 1. ad Corint. 15. Alia est satisfactio canonica, seu disciplinaria, quę ab administratoribus animarum, & qui Christi nomine sacramenta eius administrant, imponitur, quę debet in obedientia a Christianis impleri: quia euellit infirmitates, quę post peccatum in carne sunt, vt virtute sanguinis, & merito passionis Christi, minuat pœnam temporalem peccatis nostris debitam, vt quę satisfaciendo matri ecclesię publicis criminibus læsę, petamus pœnam a Deo remitti. Hanc satisfactionem canonicam pœnitentiã dicere solemus, quę Dei licentia imponitur, & auctoritate, delegatione, retentione, vel solutione peccatorum, D. Matthei c. 16. & D. Ioan. c. 20. Fitque satisfactio hæc vt plerunque per contritiã, quibus admissum est peccatum: vt sicut exhibimus membra nostra seruire iniquitati per iniquitatem, ita exhibeamus seruire iustitię in sanctificationem, D. Paul. ad Roma. 6. aliena rapuisse, restituere incipe propria, D. Mat. c. 3. fornicatus es etiam, a legitima coniunctione aliquantum abstine, & c. nec sufficit vulnerato spicula de corpore euellere, nisi & remedia applicentur vulneribus. Nec constat semper cum peccati remissione remitti pœnam ex peccato debitam, vt 2. Reg. c. 12. & 24. & ex. 32. & Num. 14. Pœnas tamen has D. Paulus testatur remitti satisfactione 1. ad Cor. 11. dum ait, Deo iudicamur, a domino corrigimur, vt non cum hoc mundo damnemur. Plura hæc de re vide in libr. qui dicitur adigma dicitur ecclesie Colonienis, c. 48 Satisfactio itaque secundum quantitatem delicti imponi debet, cap.

fraternitas 12. q. 2. can. fallus, de pen. dist. 5. peccator autem tunc satisficit, dum pœnam iudicio ecclesię impositam exsequitur factis, c. facilius, de penit. dist. 3. Dicitur & satisfactio pœnitentię, peccatorum causis excidere, & earum suggestiõibus aditum præcludere, & illud, Vade, & amplius noli peccate, cap. quamuis caute, s. hac auctoritate, de penit. dist. 3. Estque satisfactio, aut publica, quę publice fit pro peccato publico, ca. canonica 11. q. final. aut priuata. Ad satisfactionem quoque pertinet, damna, quę quis intulit, refarcire & ablata restituere iuxta proprias facultates can. porro, & cano. parochianos de senten. excommunicat. ¶ Absolutio, ¶ peracta satisfactione, clem. dudum de sepul. & reconciliatio ecclesię fit delinquentis, can. qui egerit, & sequi. de penit. dist. 17. Et est forma sacramenti pœnitentię hæc, Ego te absoluo a peccatis tuis potestate data, D. Matthei ca. 16. D. Ioan. euang. c. 20. in nomine patris, & filii, & spiritus sancti: ex determinatione cõcilio Florentini sub Eugenio 4. Papa. Pramittitur tamen oratio, misereatur tui, & c. Sed illa non est de substantiali forma. Additur & manus impositio, quę formula antiquissima est, cuius ministerio spiritus sanctus operatur, Niceph. Calix. lib. 6. c. 1. dum de lapsis restituitis agit. Hanc potest non omnis sacerdos de omnibus peccatis, sed in casibus sibi commissis, nec aliis per canones referuatis: nam quædam excommunicationes ad forum pœnitentię pertinent, c. 1. 20. dist. c. bene, de pen. & remiss. quædam ad iudiciale, & ad episcopum, vt iniectio manuum in personas ecclesiasticas, c. quanto, de consuetud. ca. canonica, de senten. excommunicat. & transgressio statutorum synodaliũ, & familia, c. mulieres, de senten. excommunicat. Sic constituemus in vniuersum regulã, pœnitentem absolui posse ab eo, qui habet potestatem absoluen. Ceterum quę sunt peccata, quę referuntur absolutioni summi pontificis, quę episcopo, quę sacerdoti simplici, in vnu colligit Angelus Clauarius in verbo Excommunicatio 5. 6. 7. vbi fuse videbis, si egeas. Liber eius enim facile occurret, vt non opus sit, quę dixit, huc transcribere. Deus porro peccatori conuertenti ad se indulgentiam præbet, hoc idem, de pen. dist. 1. per pœnitentiã maxime, c. si quis omnem, 1. q. 7. Et quia bonus est dominus, & viscera non claudit pœnitenti, d. cap. si quis omnem. & perse & per eos quibus commisit in terris potestatem, plenus indulget aliquando, vt & clementia principis, qui in hoc seculo imperat, pœnam & præcedentem culpam abolet, remittit, & indulget, tot. tit. de abolition. & de gener. abolition. & notant alibi latius inter. ¶ De indulgentiis ¶ itaque pauca agamus, quę solent 16. extraordinarie concedi, prout indulgentia remissionem pœnæ notat, vt in cap. fin. 2. quæst. 3. & gratia concessionem, cap. fin. vt lit. pendens. cap. dudum, de priuile. ommissis aliis indulgentiã significationibus, quas tradit gloss. in cap. indulgentia, de pœnitent. & remiss. in 6.

De Indulgentiis. Cap. 9.

- 1 Indulgentia quid.
- 2 Vnde indulgentia, & pro quibus causis.
- 3 De Iudæo Iudaico & Christiano.
- 4 Materia, & res, ob quas conceduntur indulgentie.
- 5 De forma earum.
- 6 Quis concedere possit indulgentias, & quibus concedantur.

Concedit ¶ aliquando qui habet solus potestatem a maioribus delictis aboluendi eandem, aliis non habentibus, & pœnitentiã moderatur, ecclesiastica quadam liberalitate vtens, vnde indulgentiã dicitur. Sicut in persona Domini nostri Iesu Christi Esaias 41. dicit, Spiritus domini super me, eo quod vixerit me, ad annuntiandum mansuetis misit me, vt morderer contritos corde, & prædicarẽ captiuis indulgentiã, clausis apertione. D. Luc. 4. Aperit ecclesia tunc thesaurum illius admirandę passionis dominicę certis personis, & ob certas causas, cap. quod autem, de pen. & remiss. apud Gregor. c. excommunicamus. s. heretici. extr. de heret. cap. ad liberandam terram sanctam, de Iudæis, item & ob merita piorum hominum, quę vocant opera supererogationis theologi. Et Episcopi etiam indulgentias ad annum vsque in dedicatione ecclesiarum, & in anniuersario eius 40. dies licite dant, non tamen vltra, c. cum ex eo, de penit. & remiss. Donant autem prelati delinquentibus peccata in persona Christi: sicut & D. Paulus, dum ait 2. ad Cor. 2. (qui autem aliquid donasti, & ego: Nũc & ego q. donauit, si quid propter vos donauit, in persona Christi donauit, ¶ Sufficiet ¶ certe p. infinitis peccatis & totius mundi, & plurimorum, si plures essent, passus est dominus nosse Iesus Chri-

